

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.— (Za vse druge države in Ameriko K 5.60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravnništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inserati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plaćujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavi: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Armadno in mornarično povelje cesarja Karla.

Dunaj, 6. januarja.

Cesar je izdal naslednje armadno in mornarično povelje.

Vojaki!

Znano Vam je, da smo jaz in z menoj združeni vladarji poskusili uglasiti pot od vsega sveta zaželjenemu miru. Odgovor naših sovražnikov je zdaj tu; ne da bi sploh naše pogoje poznali, so odbili ponudeno jim roko.

Zopet se obrača moj klic do Vas, tovariši po orožju.

Vaš meč je v 30 vojnih mesecih, ki bodo kmalu za nami, govoril jasen, razumljiv jezik. Vaše junaštvo in Vaša hrabrost naj imata še dalje besedo!

Ni še dosti žrtev, treba je doprinesiti nove. Vsa krivda pade edino na naše sovražnike — Bog mi je priča!

Mnogo sovražnih kraljestev je bilo po Vam in po armadah naših zaveznikov razbitih, močne trdnjave so bile premagane in širni deli sovražnih ozemelj zavojevani. Vzlic temu varajo sovražni močniki svoje narode in svoje armade vedno zopet z upanjem, da se njih usoda še obrne. Bodi torej — na Vas je — da delate še dalje železni obračun.

Navdan ponosnega zaupanja v svojo oboroženo silo, stojim Vam na čelu. Naprej z Bogom! Dano na Dunaju, 5. januarja 1917.

Karel.

Boji ob Seretu.

Dunaj, 6. januarja.

Naši zavezniki so včeraj očistili jezik pri Varceniju in zasedli mesto Brailo. Sovražnik se je od izliva Buzeva navzdol umaknil na Seret.

Vzhodno od Guliance in pri Romniceniju so prebile čete generala von Falkenhayna močno zagrajene črte Rusov ter prodirajo proti Seretu.

Boji ob pokrajini Putne in Susite trajno napredujejo. Bolj proti severu smo zavrnili ruske protisunke.

V območju gore Faltucanu (4 km severo-zapadno od Sulte) so zajurili avstro-ogrski in nemški polki zopet več višin.

Severo-vzhodno Kirlibabe so naši bataljoni z ognjem zavrnili več močnih romunskih sunkov. Na tej fronti smo vjeli 700 mož.

Dunaj, 7. januarja.

Jugovzhodno od Focsanija so poskusili Rusi na 25 km široki fronti veliko zasnovan razbremenilni sunek. Posrečilo se jim je samo na eni točki, severno od Obilescija, pridobiti nekaj prostora, vendar smo tudi tu sovražni napad kmalu vzdražali. Razen težkih krvavih žrtev je utrpel nasprotnik še več sto vjetih. Severo-zapadno od Focsanija je zajuril monakovski telesni pešpolk vrh Odobescija.

Južno krilo avstro-ogrskih in nemških čet, katerim poveljuje general Gerock, je pridobilo preko Golacuja ob Putni in proti Campurilu ob Susiti prostora. Avstro-ogrski in nemški bataljoni generalmajorja Goldbacha so vrgli na obeh straneh ceste Oitoz skupaj 9 ruskih napadov z velikimi izgubami za sovražnika nazaj. V Gozdnatih Karpatih je omejilo sneževje in mraz bojno delovanje.

Braila in Focsani zavzeta.

Ruski centrum in levo krilo sta vržena za Seret nazaj in bitka za glavno sovražnikovo obrambno pozicijo se nagiba vedno bolj v prosep zavezniških čet. Braila in Focsani je zavzeta, Galac je pod ognjem težke nemške artiljerije. Le na desnem krilu brani sovražnik svoje oporišče z veliko trdovratnostjo, ter je v soboto izvršil na tej točki razbremenilni protisunek, s katerim pa je dosegel le nekaj lokalnega uspeha, ne da bi bil mogel olajšati pritisk naših čet.

Dunaj, 8. januarja.

Sovražnik je bil včeraj pri Focsaniji iznova poražen. Medtem ko so nemški polki južno in južno-zapadno od mesta prebili sovražne črte, so zajurili čete feldmaršallajntanta Ludvika Georingerja v prostoru Odobesci dve zaporni sovražni poziciji. Istočasno smo vrgli sovražnika tudi v zavzeti pokrajini pri Odobesciju. Rusi so se umaknili na celi fronti. Focsani je od danes ob 8. dopoldne v rokah zaveznikov. Vjeli smo 3910 mož in vplenili 3 tope.

V dolinah Putne in Susite smo zavojevali zopet sovražna tla. Tudi ob gorenjem Catinu smo

dosegli uspehe, ki nam jih je skušal sovražnik s protisunkom iztrgati.

Dunaj, 9. januarja.

V prostoru jugovzhodno od Focsanija smo vrgli nasprotnika nazaj do izliva Rimnicu-Sarata. Avstro-ogrski in nemške čete, katerim je sovražnik v bitki pri Focsaniju podlegel, so dospele, izrabljajoč svojo zmago, do Putne, na katerem levem bregu se Rusi očitno iznova ustavljajo. V zadnjih dveh bojnih dnevih so izgubili 99 častnikov in 5400 mož - vjetnikov in 3 tope ter 10 strojnih pušk.

Na južnem krilu armadne fronte generalobersta nadvojvode Jožefa so izvojevale čete feldmaršallajntanta von Ruiza pri Iresciju in Campurilu nadalje uspehe. Sicer na vzhodni fronti pri avstro-ogrskih četah ničesar pomembnega.

Berolin, 9. januarja.

Sovražnik trdovratno brani doline, ki vodijo iz Bereczkega gorovja v ravnino Moldave. Kljub neugodnemu vremenu in težavnim terenskim razmeram v gozdnatem gorovju, polnem prepadov, potiskajo naše čete svoje nasprotoike dan na dan korak za korakom nazaj. Tudi včeraj so v naskoku zavzele na obeh straneh doline Casina in Susite z žičnimi ovirami zamrežene močno zgrajeno pozicije ter so jih držale kljub obupnim protisunkom.

Dunaj, 10. januarja.

Med izlivom Putne in Focsani smo vrgli sovražnika za Seret. Na obeh straneh Susite so poskusili Rusi in Romuni oprostiti se pritiska naših čet z žrtev polnimi protinapadi. Njih prizadevanje je ostajalo brezuspešno. Iznova je učinek dveh bojnih dni za sovražnika izguba 900 vjetih in 3 strojnih pušk.

Berolin, 10. januarja.

Severno od Focsanija se nam je posrečilo ustaliti se na levem bregu Putne. Med Focsani in Fundeni smo prisilili poraženega sovražnika, da je opustil svoje pozicije za Putno in se umaknil za Seret. Vjeli smo 550 mož. Ob izlivu Rimnicu-Sarata smo držali v napadu dosežene uspehe proti več sovražnim sunkom.

Dunaj, 11. januarja.

Na južnem krilu bojnih sil, katerim poveljuje generaloberst nadvojvoda Jožef, se boj v gorah

PODLISTEK.

Šime Sirotnik:

Silvestrov večer jeznega človeka.

Pokrokarjev Žan je sedel pred kratkim v svojem dolgočasnem kabinetu in je bil strašno jezen. Jezen na ves svet, na tistega markerja v kavarni, ki ima na desnem mazincu poldrug centimeter dolg noht, in nase pa tako zelo, da bi najraje vstal in v zrak pogledal.

Kajti bil je zadnji dan v mesecu in — ljudje božji — kdo ima še takrat denar. Toda kljub temu se toči še zadnji dan v mesecu črna kava. Pa ti pride tisti prokleti marker in ti pravi v obraz, da kave ne sme dati, ker manjka še celih pet minut do osmih. Žan je takoj oblekel suknjo, ki je še obesil ni ampak samo odložil, kar je storil vedno zelo počasi, ker se je bal, da se mu raztrga in je odšel. Segel je z roko v zaveso pri vratih, in požrla ga je.

Žan je šel domov in gledal v tla, da ne bi vsak mimogredoči bral z njegovega obraza, da ura še ni osem.

Gospodinje ni pogledal, ko jo je srečal pred kuhinjo, dasi je bila že stara, in staro žensko pogleda lahko vsak rodoljub, ne da bi ga objel nespodobni duh. Pozdravil jo je samo s pogledom v

tla kakor razkrinkan skušnjavec in, ko se je zaklenil v kabinet, je rekel: „To je od hudiča!“

Žan Pokrokar je bil stara hiša in pesnik. Bil je slok kot promenadna palica, a nosil je razcefrane hlače in kozav obraz, ki je bil danes skrajno zelen.

Vsedel se je kar v suknji brezobzirno na stol pri oknu in zastrmel v prazno steno.

Cez dve uri — namreč ura se je pomaknila za toliko naprej — je zamežiknil, kakor človek, ki napeto opazuje, in se naenkrat začudil: „Zakaj je ta stena prazna? Čemu so pleskarji? Naj pride kak strokovnjak in naj napleska čaše za črno kavo na steno. Zasluži si železnih novcev in jih lahko zapije!“

Zmajal je z glavo, kakor da ne bi bilo moč, da so ljudje tako neumni, in pogledal skozi okno na dvorišče. Okno nasproti je bilo razsvetljeno, in v njem se je črnila silhueta razkuštrane glave in polnih ram. To mu ni bilo prav in zelo se je zgražal, če je pomislil: „Čemu gleda ta stvar, simbol škodljivosti na dvorišče? Ženska je, nespodobna ženska, ker si ne ureja las in gleda zvečer skozi okno. In če bi sedaj odprl, gotovo me vpraša, zakaj nisem dobil v kavarni črne kave. Neumnica, saj človek ne hodi tja na uro gledat.“ Pri tej besedi se je spomnil na uro in jo potegnil iz žepa. A takoj nato je zaklel in zalučal uro nekam v temo in potem poslušal, kam bo priletela. Ko je čul, da je padla v skledo mrzle vo-

de, se je bridko zasmel: „Naj se okoplje! Čemu gledam nanjo če je tako temna, da ne vidim svojega nosa!“ Vstal je, poškilil še enkrat v nasprotno okno in zardel, kakor bi se zasačil pri umazani misli in začel iskati žveplenk. Roke so nervozno silile v žepe, a se vedno prazne vračale, iztegnile so se na mizo in tipale po nji; pogledal je celo na nočno omaro, a žveplenk ni našel. Zato je rekel: „Nocoj se obesim!“ A takoj je mahnil z roko resignirano po zraku, kakor bi hotel reči: „Saj še vrvi nimam!“ Zazdehal je in se vlegel na posteljo. . . . Nakrat je stal na vrhu Žalostne gore in gledal v rojstno vas. — Žan Pokrokar je bil namreč kmetski sin in je imel tri semestre lemenata. — Slabe volje je bil, kajti dež, večni dež ga je zelo premočil. Rojstna vas, viseča na obronku Žalostne gore, je grozila, da se razleze v kup slabega gnoja. Čisto razločno je videl, kako curlja dežnica po jarku naravnost v vežo očetove bajte, kjer se je nabrala že precejšnja luža. Njegov bratec je čepel ob nji, se srečno smejal in lomastil z rokami, da je škropilo na vse strani. . . .

Kar se je zbudil in videl, da se ona nespodobna ženska smeje. Zagrabil se je za glavo, obup se mu je vsedel na obraz in Žan je zajokal od jeze in grenkobe. Takrat pa je ura udarila dvanajst, in Žan je bil zadnjikrat jezen v letu

— 1916. —

nadaljuje. V dolini Susita in Casinu smo napadajoč prodirali. Severno ceste ob Oitozu so zajurili avstro - ogrski in nemški bataljoni več ruskih pozicij. Na številnih točkah se trudi sovražnik, da bi zopet zavojeval izgubljeno ozemlje. Bilo je brezuspešno. Naš dnevni plen je znašal včeraj v tem prostoru 800 vjetnikov in 6 strojnih pušk.

Črta ob Seretu ogrožena.

Ruski odpor ob Putni je bil zaman. Severno Focsanov so zavezniške čete že na levem bregu te reke, južno Focsanov je sovražnik že vržen čez Seret. Le pri Fundenih se drži še na desnem bregu Sereta, ne da bi mogel ovirati prodiranje nemških kolon na drugih točkah. Posebno ljuto se upirajo Rusi kolonam nadvojvode Jožefa, ki prodirajo po dolinah Susita in Kasinu in ki so se približale železnici, držeči ob Seretu na sever, že do 20 km.

Na vseh točkah se odigravajo dan na dan krvavi boji. Pričakovati je še ljutih protisunkov sovražnih čet, ki bodo gotovo napele vse svoje sile, da prizadenejo prodirajočim centralnim armadam odločilen udarec. Proti Seretu prihajajo nova ruska ojačenja in Francozi so poslali v Jassy 200 oficirjev, ki naj pomagajo pri reorganizaciji romunske armade. Ta armada je strašno decimirano in ne šteje danes morda niti 100.000 mož, romunska vlada pa jo hoče spraviti zopet na 300.000. V to svrhu bo potrebovala vsaj 5000 častnikov, 150.000 pušk, 800 topov, ravnolično strojnih pušk, ogromne zaloge municije, nov tren — odkod vse to odbiti.

Položaj zaveznških čet je v vsakem oziru dober. V prvem januarskem tednu smo vjeli na Romunskem 14.500 sovražnikov ter vplenili 9 topov in 64 strojnih pušk.

Ruski neuspehi.

Berolin, 5. januarja.

Med obalo in Fridrihštatom od časa do časa močan topovski ogenj. Danes v jutranjih urah so napadli ruski bataljoni dele naših pozicij. Boji se še vrše. Razen tega so napadli Rusi štirikrat zaman z mnogo mož in municije iztrgani jim otok severozapadno od Dvinska.

Berolin, 6. januarja.

Ker so se njegovi sunki včeraj zjutraj ponesrečili, so Rusi po silni artiljerijski pripravi obnovili svoje napade s svežimi silami med obalo in cesto Mitava - Riga. Vzhodno od reke Aa so prodrli preko zmazlega močvirja v širini enega bataljona v naše pozicije, na vseh drugih točkah pa smo jih zavrnili. Pri protisunkih je ostalo 900 mož in več strojnih pušk v naših rokah.

Napadi manjših ruskih skupin na številnih točkah fronte ob Dvini in severno od Miadzjolskega jezera niso imeli uspeha.

Berolin, 7. januarja.

Tudi včeraj so se vršili v odseku pri Mitavi močnejši ruski napadi, ki so se ponesrečili z izgubami. Število vjetih se je zvišalo na 1300.

Pri Kisjelinu (zapadno od Lucka) je presenela nemška patrulja rusko stražo ter je vjeto pripeljala nazaj.

Poskus ruskih stotnij jugozapadno Stanislavova dvigniti neko našo postojanko, se je ponesrečil.

Berolin, 8. januarja.

Zapadno od ceste Riga - Mitava so Rusi včeraj iznova z močnimi silami na široki fronti napadli. Ob reki Aa se jim je posrečilo razširiti dne 5. januarja dobljene pridobitve na prostoru. Na vseh drugih točkah smo jih krvavo zavrnili.

Berolin, 9. januarja.

Razgledno vreme je podpiralo bojno delovanje artiljerije na raznih točkah. Iznova sovražni napadi na obeh straneh reke Aa, ki smo jih do zadnjega zavrnili. Sovražni sunki ruskih lovskih komand med Fridrihštatom in glavno cesto Mitava—Olaj so ostali brez uspeha. V gostem sneževju se je posrečilo Rusom dobiti 4. januarja jim iztrgani mali otok Glaudon severno Iluksta nazaj. Njegovo nadaljnje prodiranje na zapadni breg Dvine smo preprečili.

Berolin, 10. januarja.

Močnejši ruski napadi jugozapadno od Rige ter številni sunki manjših oddelkov med obalo in Naroškim jezerom so ostali tudi včeraj brez vsakega uspeha.

Konferenca entente v Petrogradu.

Iz Petrograda poročajo, da se bo v kratkem vršila konferenca zastopnikov entente v Petrogradu. Ruska vlada je povabila na to konferenco Lloyda Georgeja, Brianda in Bosellija, Belgijo, Srbijo in Črno goro bodo zastopali njih petrogradski poslaniki. Gre med drugim za preskrbo z živi, kovinami in drugimi surovinami kot odgovor na nemško civilno službo. Tudi o mirovnem vprašanju se bo govorilo.

Ruski načrti.

Stockholm, 8. januarja. Vojni poročevalec „Ruskih Vjedomosti“ je imel razgovor z ruskim železniškim ministrom. Ta je rekel, da bodo vojne operacije zanesljivo končane do kraja poletja 1917. V jeseni se bo potem ruska vlada lotila gradbe železnic, tudi nove sibirskeske železnice.

Nov ministrski predsednik na Ruskem.

Petrograd, 9. januarja. Petrograjska brzojavna agentura javlja:

Ministrski predsednik in minister občin Tre-pov in naučni minister grof Ignatijev sta stopila v pokoj. Za ministrskega predsednika je imenovan senator in član državnega sveta, knez Galicin, senatorju Kulčickemu je pa poverjeno vodstvo naučnega ministrstva. Pomočnik ministrstva zunanjih del, Neratov, je imenovan za člana državnega sveta.

Novi rusko-romunski načrti.

Preko Stockholma javljajo: V Jassy se je vršila začetkom meseca važna konferenca, katere so se udeležili: romunski kralj ter generali: Brusilov, Aleksejev, Bjelajev, Saharov in Berthelot. Razpravljalo se je o vojnem položaju in sklenjen je bil nov podroben operacijski načrt. Kralj Ferdinand in general Brusilov sta nato pregledala ruske čete, ki prihajajo v Jassy ter se odpravljajo proti Seretu. Po vojnem svetu je kralj izjavil, da se trdno nadeja, da se bo posrečilo sovražnika v Moldaviji ustaviti.

Vojna z Italijo.

Italijanski rušilec se potopil.

Iz Basla poročajo, da se je zadnje dni pred Krkom potopil italijanski rušilec podmorskih čolnov s celim armadnim štabom, obstoječim iz 7 častnikov in 33 armadnih častnikov, ki so bili slučajno na ladji.

Italijanske izgube.

Dunaj, 9. januarja. Iz vojnoporočevalskega stana: Po neki privatni statistiki imajo Italijani od izbruha vojne mrtvih: 11 generalov, 121 polkovnikov in podpolkovnikov, 209 majorjev, 1057 stotnikov, 938 nadporočnikov in 3405 poročnikov.

Novi vpoklici v Italijo.

Rim, 10. januarja. Uradni list razglša ukaz, kraljevega namestnika, po katerem se razširja za vojno dobo armadna službena dolžnost na absolutno na dopust poslane vojake letnikov 1874. in 1875. in se prestavljajo vsi doslej v zaledju in v uradih službujoči vojaki pod 36. letom v vojno zono, tudi ako niso vzposobljeni za prenašanje vojnih štrapacov. Kakor poročajo listi, se izvrše vpoklici letnikov 1874. in 1875. že prihodnji teden.

Bitka ob Sommi.

Berolin, 5. januarja.

Bojno delovanje artiljerije je ostalo vsled neugodnega vremena večidel v zmernih mejah. Na več odsekih fronte so potekla mala patruljska podvzvetja uspešno. Pri armadni skupini prestolonaslednika Ruprehta so vdrla oddelki altenburškega pešpolka št. 153. danes zjutraj tja v četrti sovražni jarek na vzhodnem robu Loosa, prizadejali Angležem pri pospravljanju in razstrelitvi več točk krvave izgube ter se vrnili z 51 vjetimi.

Berolin, 6. januarja.

V večernih urah močno streljanje v loku pri Ypresu, na obeh bregovih Somme in v posameznih odsekih fronte v Champagni in ob Mosi.

Pri Serru (severno od Ancre) so vdrl v nočnem napadu nekateri Angleži v najsrednji jarek. Naše čete so dvignile v okolici Massigesa ob severo - vzhodni fronti Verduna vjetnike iz francoskih črt.

Berolin, 8. januarja.

Na fronti ob Yseri, v loku pri Ypresu in severno od Somme se je od časa do časa razvil živahen artiljerijski boj. V uspešnih bojih v zraku in vsled ognja naših obrambnih topov je utrpel sovražnik 6 letal.

Berolin, 9. januarja.

Pri dobrem razgledu je bilo obojestransko delovanje na mnogih točkah živahno.

Berolin, 10. januarja.

V viharju in dežju je ostalo bojno delovanje slabotno. Samo ob Ancri živahni artiljerijski boji.

Berolin, 11. januarja.

V loku pri Ypresu in Wytchaetu, ob Ancri, ob Sommi in na obeh straneh Mose so dosegli artiljerijski boji in boji z minami v nekaterih dnevnih urah precejšnjo silo. Severno od Ypresa smo sovražni napad s težkimi izgnbumi za sovražnika zavrnili. Angleže, ki so bili na ozkem prostoru vdrl, smo s protisunkom vrgli nazaj. Tudi južno od

Ypresa so ostali sunki močnejših sovražnih patrulj brezuspešni. Pri Beaumontu se je posrečilo sovražniku zasesti naprej moleči kos jarka naših pozicij. Naši letalci so zbili dva angleška privezna balona, ki sta goreča padla na tla.

Nemški letalci nad flandrsko obalo.

Berolin, 9. januarja.

Nemški hidroplani so uspešno napadli z bombami 7. januarja popoldne taborišče barak zapadno od kopališča La Pame in zapadno od kopališča Nieuport.

Angleška bojna ladja torpedirana.

London, 11. januarja. (Reuter.) Bojna ladja „Cornwallis“ je bila dne 9. januarja v Sredozemnem morju od sovražnega podmorskega čolna potopljena. Kapitan in vsi častniki so bili rešeni, 13 mož pogrešajo. Domneva se, da so bili pri eksploziciji ubiti.

Ladja za hidroplane Benmachree pod poveljnikom Samsonom je bila dne 2. januarja v pristanišču otoka Castelorizo s topovskim ognjem potopljena. En častnik in 4 možje ranjeni.

Velik angleški transportni parnik potopljen.

Dne 1. januarja je neki podmorski čoln potopil transportni parnik „Ivernijo“ Cunardove proge s 14.278 tonami, 146 mož čet in 4 častnike ter 35 mož posadke pogrešajo.

Velike priprave na zapadu.

„Daily Chronicle“, „Morningpost“ in „Daily News“ naznanjajo v brzojvkah s Francoskega novo veliko ofenzivo na zapadni fronti za drugo polovico februarja. Glasom uradnih naznanil se bodo dne 15. januarja zaprla francoska severna pristanišča ter domnevajo, da zaradi novih angleških transportov,

„Pester Lloyd“ javlja preko Amsterdama: Na Angleškem se vrše mrzlične vojaške priprave. Ministri imajo vsak dan dolge konference, med Londonom in Parizom ter angleškim glavnim stanom švigajo neprestano brzojavke. Nevtralna plovba po kanalu je omejena. Angleški politiki sodijo, da je pričakovati na zapadni fronti velikih dogodkov.

Mornariški svet sovražnih mornaric.

Preko Zeneve poročajo, da se je dne 1. januarja ustanovil stalni mornariški svet zaveznških brodovij v Londonu. Ta svet je baje prevzel pripravljalna dela za veliko odločilno ofenzivo entente na morju, katero namerava ententa izvršiti leta 1917.

Angleška armada na zapadni fronti.

Frankobrod, 8. januarja. „Agence Havas“ poroča s fronte: Maršal Haig razpolaga na fronti z 2 milijona angleških čet, ki so popolnoma pripravljene na boj in bogato založene z municijo.

Vojni cilji entente.

Preko Kodanja in Dunaja poročajo: Veliko pozornost vzbujajo razkritja „Rječi“ iz petrogradskih diplomatskih krogov. Glasom tega lista so najvažnejši vojni cilji entente: Likvidacija otomanske države ter radikalna preustrojitev Avstro-Ogrske, ki se mora pretvoriti v barijero proti germanizmu. Ententa sedaj ne more hričeti z mirovnimi pogajanjmi, ker Italijani še niso v Trstu in Francozi še ne ob Renu, ker Anglija še ni uničila nemškega brodovja in angleške kolonije še nimajo garancij za izrabljanje svojih zmag. Tudi še ni trdne podlage za uničenje pruskega militarizma. Ententa je spoznala, da se ne more pogajati za mir, ampak da ga mora narekovati.

Četverozveza išče fronto za zmago in konec vojne.

Curih, 10. januarja. „N. Z. Ztg.“ poroča iz Milana: Četverozveza namerava spomladi pričeti ofenzivo z velikansko množino vojaštva in materijala in od te ofenzive pričakuje zmago in konec vojne. Namen posvetovanje v Rimu je bil, da se zedinijo glede fronte, na kateri se izvede ofenziva. Četverozveza bo posnemala taktiko svojih sovražnikov v toliko, da v nasprotju s splošno ofenzivo lanskega leta letos na eni fronti prične jurišati, na ostalih pa ostane v defenzivi. Ta taktika pa zahteva najprvo ogromno armado, kakor je bila že priporočana v italijanskem časopisu. Najbrže en zaveznik ne prevzame naloge, da bi postavil tako armado, verjetno je, da se stvori četverozvezna armada iz čet raznih armad, ali ta projekt zadeva vse težkoče, ker se italijansko javno mnenje protivi vsaki pošiljavi italijanskih čet na kako drugo bojišče. V Italiji se vprašujejo, ali ni italijansko-avstrijska fronta ono primerno mesto, ki obeta novi ofenzivi najsigurnejši uspeh. Privoljenje v načrt, ki bi zahteval od italijanskega vrhovnega poveljnika, da vodi vojno proti Avstriji defenzivno in pošlje čete za ofenzivo na zapadni fronti, bi se moglo dobiti v italijanskem ljudstvu samo pod pritiskom neizprosne potrebe. Za veliko ofenzivo na Balkanu bi se Italijo lažje pridobilo, zlasti ker bi jej bila dana prilika direktnega boja z Avstrijo in ker na Balkanu zasleduje Italija svoje posebne interese.

Na Balkanu.

Makedonsko bojišče.

Berolin, 7. januarja.

Poskusi Angležev, zasesti severovzhodno od Dojranskega jezera pozicije bolgarskih prednjih straž, so se ponesrečili.

Berolin, 8. januarja.

Med Ohridskim in Prespanskim jezerom je ostal sunek močnega sovražnega izvidnega oddelka brezuspešen.

Konflikt med Grško in entento.

Grška vlada je odklonila zadnjo ententino noto in je torej navzlic blokadi, katere posledice so za slabo preskrbljeno deželo gotovo zelo mučče, odločena, da se ne podvrže ententinemu diktatu. Razmerje med Grško in četverozvezo je torej zopet do skrajnosti poostreno. Najboljša ilustracija položaja je pač dejstvo, da se nahajajo ententni poslaniki, izvzemši italijanskega, na krovu svojih ladij v Pireju in ne več v Atenah. Angleški listi poročajo povrh, da se grška vlada pripravlja na oborožen konflikt z entento.

Položaj v Atenah.

Lugano, 8. januarja. Italijanski listi javljajo iz Aten: Že 40 dni je mesto brez inozemskih listov in pisem. Iz Berlina pa prihajajo vsak dan brezžični brzojavi, ki zlasti podrobno poročajo o položaju v Romuniji. Ta nemška poročila napravljajo globok vtis. Listi pišejo odločno proti ententi, venizelistični listi ne izhajajo več. Na pravoslavni božič je prirejalo prebivalstvo kralju velike ovacije, v izložbah je videti kraljeve slike in karikature na Venizelosu. Država konfiscira premoženje Venizelosovih pristašev, rezervisti razširjajo njih slike, da bi se jih lažje preganjalo. Gunaristični in rhallistični listi zahtevajo oboroženo intervencijo Grške proti ententi.

„Morningpost“ poroča iz Aten: Položaj je jako resen. Dnevno se odigravajo v pekarnah boji za kruh. Žita in moke je le še za 14 dni. Rezervisti, ki obvladajo položaj, terorizirajo prebivalstvo.

Nov ultimatum Grški.

Piraj, 9. januarja. Reuter. Ententne države: Francoska, Anglija, Rusija in Italija so izročile dne 9. t. m. grški vladi ultimatum, v katerem zahtevajo, da tekom 48 ur sprejme v noti z dne 31. decembra sestavljene zahteve.

Ententni ultimatum Grški.

Milan, 10. januarja. Ultimatum entente poteka glasom poročila „Corriere della sera“ dne 10. t. m. zvečer. Ultimatum obsega obljubo, da s pomorske strani ne bodo pošiljali revolucionarnih čet, ter stavi rok 15 dni za izvedbo vseh v noti z dne 31. decembra stavljenih zahtev. V kraljevskem gradu se je vršil kronski svet, katerega so se udeležili skoro vsi bivši ministrski predsedniki. To poročilo, ter poročilo „Secola“ smatrata za gotovo, da bo Grška sprejela ultimatum.

Grška se je uklonila

Atene, 10. januarja ob 430 popoldne. Grška vlada je popoldne izročila odgovor na ultimatum četverozveze. Grška je ultimatum akceptirala.

Lugano, 11. januarja. Oficijelnih poročil o odgovoru na ultimatum entente, še ni. „Corriere della sera“ poroča iz Aten, da je tajnik grškega zunanjega ministrstva včeraj ob 6. zvečer izročil italijanskemu poslaniku dolgo noto grške vlade, ki sprejema vse zahteve četverozveze. Včeraj popoldne in kmalu po polnoči so bile po atenskih cestah demonstracije, med katerimi so številne osebe najživahnije protestirale proti ultimatumu in zahtevale njegovo odklonitev.

Kralj Konstantin predsedniku Wilsonu.

Rotterdam, 11. januarja. Kralj Konstantin je poslal predsedniku Wilsonu obširno pismo, v katerem razpravlja o nasilnostih entente proti Grški ter izjavlja, da se pridružuje Wilsonovi noti.

Mirovna pogajanja.

Nota entente Wilsonu.

„Pester Lloyd“ poroča, da bo odgovor entente Wilsonu izročen najbrž v ponedeljek ameriškem veleposlaniku. Kakor posnema „Pester Lloyd“ po italijanskih listih, je odgovor zelo obširen ter vsebuje v velikih obrisih tudi mirovne pogoje entente. Četverozveza zahteva, da naj centralne države, predno se začnejo pogajanja, odpokličejo svoje čete iz zasedene Belgije, Srbije, Romunije, Črne gore in Francije. Nemčija naj izroči Franciji Alzacijo in Lotaringijo in centralne države naj privolijo v preureditev evropske karte na podlagi narodnostnega principa. To je vse!

Nemški mirovni pogoji.

Nemški „narodni odbor“, ki je bil ustanovljen kot protitež proti raznim radikalnim skupinam, je sprejel v seji, ki se je vršila pod predsedstvom kneza Wedela, sledečo resolucijo o nemških mirovnih pogojih: Mir ne sme biti le „nemški mir“, temveč mora biti mir vseh zaveznikov Nemčije, in zagurati se mora, da bodo zavezniki tudi po vojni ostali v trdni zvezi; 2. o ozemlju, zavojevanem z orožjem, naj se odloči z ozirom na faktični vojni položaj in z ozirom na interese Nemčije, predvsem je treba izvesti potrebno korekturo mej, pri čemer geslo o „osvajalni politiki“ Nemčije ne sme odstrašiti; 3. svoboda na morju se mora zagurati ne le nemški, temveč vsaki neangleški državi; 4. vrnjeno nam mora biti vse, kar je dosedaj spadalo pod našo oblast, zlasti naše kolonije; 5. ne smemo opustiti zahteve po vojni odškodnini, ki naj bo tako visoka, da bo odgovarjala doprinesenim žrtvam.

Premirje na bojiščih?

Iz vojnega časnikarskega stana poročajo: Nevtrarno časopisje je pričelo v zvezi z mirovno akcijo razpravljati o možnosti premirja. Centralne države odklanjajo premirje, ki bi bilo izključno le v prilog ententi.

DNEVNE VESTI.

Elizabetni red. Cesar je odredil, da ima pravico do podelitve Elizabetnega reda odslej cesarica in kraljica kot predstojnica tega reda ter se člen I. statuta tega reda v tem smislu izpremeni.

Odlikovanje nadvojvode Friderika. Nemški cesar je podelil feldmaršalu nadvojvodi Frideriku hrastovo listje k redu Pour le Merite.

Grof Czernin na Nemškem. Novi zunanji minister grof Otokar Czernin se je te dni predstavil nemškemu cesarju v velikem glavnem stanu ter je tam konferiral z nemškim državnim tajnikom za zunanje zadeve Zimmermannom in gfm. Hindenburgom, V soboto je prispel grof Czernin v Berlin, kjer je konferiral z državnim kanclerjem Bethmann-Hollwegom.

Skupni ministrski svet. Pod predsedstvom zunanjega ministra grofa Czernina se je vršil celodnevni skupni ministrski svet, ki je razpravljal o gospodarskih, z vojno združenih vprašanjih. Posvetovanja so se udeležili tudi minister Höfer, voditelj ogrskega urada za prehrano Kürthy, zastopnik armadnega vodstva in zastopnik generalnega gubernatorja v Lublinu.

Nagodbeni provizorji. Madžarski opozicijski krogi trdijo, da je grof Tisza privolil, da se naj končajo nagodbena pogajanja zaenkrat s provizorijem: Zato tudi ne bodo odpovedane trgovinske pogodbe z Nemčijo. Tisza da si je s svojo popustljivostjo napram avstrijski vladi zopet utrdil svoje stališče.

Priprave za parlament. Ministrski svet je 8. t. m. imel sejo, ki je bila posvečena pripravam za parlament. Zdaj se bodo začela posvetovanja s posameznimi strankami. Vlada sodi, da je uredba prehrana najnujnejša naloga, pri čemur je premagati osebne in stvarne težkoče. Razgovori s strankami imajo namen, zagotoviti parlamentarno rešitev več zakonskih načrtov. Glede državnozborskega pravilnika stoji vlada na stališču, da morajo to stranke same rešiti. Sedanji pravilnik si je določil državni zbor leta 1873. sam in njegova stvar je, da ga času primerno preuredi.

O predstopetletni demisiji grofa Tisze se porajajo vedno konkretnije vesti in zdi se, da bo ogrski ministrski predsednik kmalu demisijoniral. Odstop grofa Tisze je, kakor znano, pogoj, ki ga stavi opozicija grofov Andrassyja, Apponyja in Karolya za udeležbo pri vladi. Ni izključeno, da prevzame krmilo na Ogrskem koalicijski kabinnet. Kot nasledniki grofa Tisze se navajajo: bivši predsednik koalicijskega kabineta Weckerle, bivši predsednik parlamenta in minister Brzeviczy ter bivši ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary. V novih razmerah bi igral najodličnejšo vlogo grof Andrassy.

Vojno odlikovanje. Sekcijski šef v notranjem ministrstvu Rudolf grof Chorsinsky je odlikovan z vojno dekoracijo h komturnemu križu Franc Jožefovega reda z zvezdo v priznanje izvrstnega službovanja v vojni.

Prebiranje črnovojnikov rojstnih letnikov 1898 do 1892 se vrši v političnem okraju Kranj dne 17. januarja 1917 za sodna okraja Kranj in Tržič, dne 18. januarja 1917 pa v Škofjiloki za sodni okraj Škofjaloka in sicer v sledečem vporodu: Dne 17. januarja v Kranju: za občine Tržič, Križe, Kovor ob pol 8. uri zjutraj; za občine Sv. Katarina, Sv. Ana, Kranj ob 8. uri zjutraj; za občine Hrastje, Sv. Jošt, Senčur, Mavčiče ob pol 9. uri zjutraj; za občine Stražišče, Predoslje, Smlednik ob 9. uri zjutraj; za občine Naklo, Voglje, Predvor ob pol 10. uri zjutraj; za občine Velesovo in Cerklje pa ob 10. uri zjutraj; — Dne 18. januarja v Škofjiloki: za občine Škofjaloka, Zminec, Staraloka ob 8. uri zjutraj; za občine Sora, Železniki, Poljane ob pol 9. uri zjutraj; za občine Javorje, Trata, Oslica ob

9. uri zjutraj; za občine Selca in Sorica pa ob pol 10. uri zjutraj. — Dne 15. januarja na Jesenicah za sodni okraj Kranjska gora. — Dne 16. januarja v Radovljici za sodni okraj Radovljica. — Dne 22. in 23. januarja v Kamniku za sodna okraja Kamnik in Brdo.

Nova prebiranja na Ogrskem. Uradno se razglašja, da se vršijo med 29. januarjem in 10. februarjem na Ogrskem nova prebiranja črnovojniškega letnika 1899. in vseh onih v l. 1865. do 1898. rojenih črnovojniških obvezancev, ki dosedaj še niso bili na prebiranjih. K prebiranju morajo tako ogrski kakor tudi avstrijski državljani.

Razpolovičenje 2kronskih bankovcev. Z Dunaja poročajo: Avstro-ogrška banka je odredila, da bodo njeni zavodi menjavali razpolovičene in razčeveterene 2kronske bankovce brez odbitka le še do 31. januarja. Pozneje se bo s takimi bankovci postopalo po predpisih, ki veljajo za raztrgane bankovce, zamenjavalo se jih bo torej le proti določeni odškodnini.

Umrl je v Škofji Loki znani posestnik in trgovec gosp. Janez Nep. Koceli. N. v m. p.

Ljudskošolske vesti. Za suplentinjo v Šmartnem pri Kranju je nameščena Ljudomila Lederhas, ker je nadučitelj Fran Rojina odšel k vojakom.

Dij. kuhinja v Kranju. Darovali so od 10. dec. 10. januarja sledeči: slavno županstvo Stara Loka 20 K, slavno županstvo Smlednik 20 K, preč. g. Ramoveš Jernej, župnik na Poljanah 50 K, g. Ervin Burdyh, lekarnar v Škofji Loki 10 K, meščani v Kranju za januar 37.20 K, g. Logar Josip, trgovec in posestnik v Kranju mesto venca na krsto prijatelja Ivana Mejača v Ljubljani 20 K, prof. zbor v Kranju za januar 8 K, g. Jože pl. Premerstein 4 K, gg. orožniki c. kr. orožniškega poveljstva kranjskega počastili spomin pokojnega stražmojstra Iv. Janša, namesto venca na krsto 49 kron, katere je izročil g. c. kr. okr. orož. stražmojster Cvirn, preč. g. konz. svetnik, prof. dr. Perné v Ljubljani 4 K, gospod dr. Fr. Kogoj, zdravnik na Jesenicah 3 K. (ker je darovalec med tem umrl) gospod J. N. Koceli, trgovec in posestnik v Škofji Loki 20 K. Vsem plemenitim darovalcem iskrena hvala! — Z zahvalo obnavlja odbor prošnjo do vseh dobrotnikov, da se spomnijo ob raznih prilikah gladnega in bednega dijaštva, iz katerega naj postane bodoča — slovenska inteligenca. Posebno se odbor obrača do prebivalstva kranjske okolice, katerega sinovi se po večini — 99 odstotkov vseh podpirancev je iz dežele — hranijo v Dijaški kuhinji; toda kmetskih darovalcev, ki so se le kedaj spomnili Dijaške kuhinje, odbor lahko prešteje s prsti — ene roke. Odbor.

Poskušen samomor v ječi. Morilec ministrskega predsednika grofa Stürgkha, dr. Friderik Adler, je v ječi poskusil končati si življenje. Obešil se je, a odrezali so ga še pravočasno.

Kava. Pokazala se je potrebe večjega štedenja s kavo. Prihodnja nakazila na kavo bodo veljala za osem tednov; to pomeni, da se bo moralo s tisto množino kave, katere je bila doslej oddana za šest tednov, v prihodnje izhajati osem tednov.

Izkaz davku na vojne dobičke zavezanih oseb v cenilnem okraju Kranj. Izkaz o davku na vojne dobičke navezanih oseb cenilnega okraja Kranj bo 14 dni in sicer od 10. do 24. januarja 1917 med uradnimi urami pri c. kr. okrajnem glavarstvu (davčnem referatu) v Kranju razgrnjen v pogled davku na vojne dobičke zavezanim osebam.

Oddaja lanu in tulja. Ponovno se daje na znanje, da ima pravico nakupovati po celey Kranjski lan in tulje edinole gospod Mihael Omahan jun. v Višnji gori. Imenovani je upravičen ves izdelani lan in tulje na podlagi določb ministrskega ukaza z dne 15. septembra 1915 drž. zak. št. 267 prevzemati, zbirati in oddajati osrednji nakupovalni družstva avstrijskih predilcev v Trutnovem (Zentralleinkaufstelle des Vereines der Flachspinner Österreichs in Trautenau). Po določilih gori citiranega ministrskega ukaza pa je pridelovalcem na prosto dano, oddajati izgotovljeni lan in tulje neposredno ravnokar imenovani osrednji nakupovalnici. Strogo pa je prepovedano oddajati lan in tulje kam drugam.

Obsodba in pomiloščenje dr. Kramara in tovarišev. Dunaj, 4. januarja. Kakor že poročano, so bili od domobranskega divizijskega sodišča na Dunaju obsojeni na smrt dr. Karel Kramar in dr. Alojzij Rašin zaradi zločina veleizdaje po § 58. c. k. z. in zaradi zločina proti vojni sili države po § 327 v. k. z. ter tajnik časopisa „Narodnih listov“ Vincenc Červinka in privatni uradnik Josip Zamazal zaradi zločina vohunstva po § 321. v. k. z. ter se je izreklo pri Kramaru in Rašinu, da izgubita doktorat. Proti tej obsodbi so vložili omenjeni ničnostno pritožbo na vrhovno domobransko sodišče, ki je bila po osemdnevni javni obravnavi dne 20. novembra 1916 odbita. S tem je dobila obsodba pravno moč. Sedaj je Nj. Veličanstvo obsojenim najmilostljiveje spregledalo nad njimi izrečeno smrtno kazen. Namesto odpuščene smrtne kazni se jim je naložila težka, po zakonu (k. z. nov. z dne 15. novembra 1867) poostrena ječa in sicer: Karlu Kramaru 15 let, Alojziju Rašinu 10 let, Vincencu Červinki in Josipu Zamazalu po 6 let

Na prodaj je kmetska
hiša z vrtom
1 uro od Kranja. Cena K 3000.—
Natančneje v upravnistvu lista.

Kupim vsako množino
smrekovega
orehovega
jesenovega
češnjevega
hruševega
lipovega
hrastovega
lesa
na vago ali na meter. Debelina od 30 cm naprej.
Kupim tudi
kostanjev les
Natančneja pojasnila daje L. REBOLJ, KRANJ.

Spominjajte
se
„Rdečega križa“.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica Ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

je imela koncem leta 1916 vlog K 55,000.000.—
hipotečnih in občinskih posojil „ 30,600.000.—
rezervnega zaklada „ 1,500.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4% večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je **pupilarno varna** in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

**Za varčevanje ima vpeljane lične
domače hranilnike,**

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti
5%, izven Kranjske pa proti **5¹/₄%** obrestmi in proti
najmanj 1% oziroma **3¹/₄%** odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

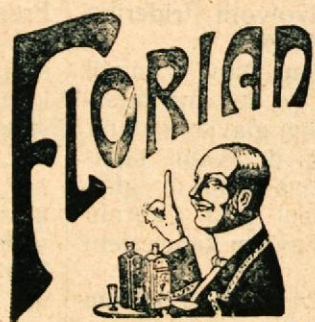

Varujte
se

ponaredb,

ki niso „FLORIAN“ in zdravju ne koristijo.

Kdor vživa,
Zabi težav,
Danes vesel je,
Jutri bo zdrav!

Naslov za naročila „FLORIAN“ Ljubljana.

Najbolj varno naložen denar v vsem
političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

**Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
460.000 kron!**

Hranilnica posoja na zemljišča po 5¹/₂% na leto
in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer
dolжник v teku 45 let popolnoma poplača poso-
jilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsa-
kega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1916. je bilo
stanje hranilnih vlog nad

7 milijonov 100 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
nad 3 milijone 900 tisoč kron.

4%

brez odbitka rentne-
ga davka, katerega
plačuje hranilnica iz
lastnega. Narasle in
nedvignjene vložne
obresti pripisuje h ka-
pitalu vsakega pol leta
— to je dne 30. junija
in dne 31. decembra
— ne da bi bilo treba
vlagateljem se zgla-
šati radi tega pri hra-
nilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega
rezervnega zaklada mestna občina Kranj z
vsem svojim premoženjem in z vso svojo dav-
čno močjo. Da so hranilne vloge res varne,
priča zlasti to:

**da vlagajo v to hranilnico tudi so-
dišča denar mladoletnih otrok in
varovancev, ter župnišča cerkveni
denar.**

Ta najstarejši in največji denarni za-
vod na celém Gorenjskem **uraduje**

v Kranju na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni
dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.